

Ключові нововведення та механізм роботи з початку основного періоду СВМ

Наталя Драгнєва
Експерт ТОВ “Біомаса-Карбон”

Дорожня карта впровадження механізму прикордонного вуглецевого коригування (СВАМ)

Нормативно-правова база СВММ (травень 2023 - листопад 2025 р.)

Регламент СВММ

Регламент (ЄС) 2023/956 Європейського Парламенту та Ради від 10 травня 2023 року про створення механізму прикордонного вуглецевого коригування

Регламент (ЄС) 2025/2083 Європейського Парламенту та Ради від 8 жовтня 2025 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) 2023/956 щодо спрощення та зміцнення механізму прикордонного вуглецевого коригування

Імплементативні Регламенти

*Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) 2023/1773 від 17 серпня 2023 року про встановлення правил застосування Регламенту (ЄС) 2023/956 Європейського Парламенту та Ради щодо зобов'язань із звітності для цілей механізму прикордонного вуглецевого коригування **протягом перехідного періоду***

Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) 2024/3210 від 18 грудня 2024 року про встановлення правил застосування Регламенту (ЄС) 2023/956 Європейського Парламенту та Ради **щодо реєстру СВММ**

Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) 2025/486 від 17 березня 2025 року про встановлення правил застосування Регламенту (ЄС) 2023/956 Європейського Парламенту та Ради щодо умов та процедур, пов'язаних зі **статусом уповноваженого декларанта СВММ**

Імплементативний Регламент Комісії (ЄС) 2025/2210 від 31 жовтня 2025 року про встановлення правил застосування Регламенту (ЄС) 2023/956 Європейського Парламенту та Ради щодо **товарів та продуктів переробки, що ввозяться на континентальний шельф** або у виключну економічну зону держав-членів

Законодавчі акти, прийняті та опубліковані у кінці 2025 року

Official Journal
of the European Union

№	Назва акту (Регламенти ЄС)	Зміст акту	Офіційне посилання (EUR-Lex)
1	Імплементацийний регламент (ЄС) 2025/2547	Методи розрахунку вбудованих викидів	ELI: reg_impl/2025/2547
2	Імплементацийний регламент (ЄС) 2025/2621	Стандартні значення / Default values	ELI: reg_impl/2025/2621/oj
3	Імплементацийний регламент (ЄС) 2025/2620	Коригування безкоштовних квот	ELI: reg_impl/2025/2620/oj
4	Делегований регламент (ЄС) 2025/2551	Акредитація верифікаторів	ELI: reg_del/2025/2551/oj
5	Імплементацийний регламент (ЄС) 2025/2546	Принципи верифікації викидів	ELI: reg_impl/2025/2546/oj
6	Імплементацийний регламент (ЄС) 2025/2619	Комунікація з митними органами	ELI: reg_impl/2025/2619/oj
7	Імплементацийний регламент (ЄС) 2025/2548	Розрахунок та публікація ціни сертифікатів	ELI: reg_impl/2025/2548/oj
8	Імплементацийний регламент (ЄС) 2025/2550	Зміни до Реєстру СВМ	ELI: reg_impl/2025/2550/oj
9	Імплементацийний регламент (ЄС) 2025/2549	Статус авторизованого заявника СВМ	ELI: reg_impl/2025/2549/oj

1. Методи розрахунку вбудованих викидів ІР (ЄС) 2025/2547

- **Відповідно до EU ETS.** Методологія розрахунку вбудованих викидів базується на існуючих правилах Системи торгівлі викидами ЄС (EU ETS), забезпечуючи послідовність підходів
- **Визначення системних меж.** Для кожної категорії товарів встановлюються чіткі «системні межі», що охоплюють прямі викиди, непрямі викиди (для певних товарів) та викиди від матеріалів-прекурсорів
- **Ідентифікація виробничих процесів.** Оператори повинні чітко визначити виробничі процеси та відповідну функціональну одиницю (зазвичай, тонна товару, але для цементу тонна клінкеру, для добрив - тонна азоту) для правильного розподілу викидів
- **Обов'язковий план моніторингу.** Кожен оператор повинен розробити, ввести та задокументувати детальний план моніторингу, що описує методологію збору даних та розрахунку викидів
- **Звітний період.** Розрахунок вбудованих викидів здійснюється на основі даних за календарний рік
- **Припущення щодо року виробництва.** За замовчуванням вважається, що товар вироблено в рік імпорту. Декларант може спростувати це, надавши докази фактичного періоду виробництва, але не раніше 2026 року

Вимоги до плану моніторингу: має бути поданий англійською мовою та містить мінімальний набір елементів, визначених у додатках до регламенту

Розрахунок для складних товарів: методологія визначає, як враховувати викиди від прекурсорів (вхідної сировини) при розрахунку загальних викидів. Застосовується середньозважений підхід, якщо прекурсори надходять з різних джерел або були вироблені в різні звітні періоди

Правила для непрямих викидів: встановлено детальні правила моніторингу споживання електроенергії та визначення пов'язаних з нею непрямих викидів

Використання фактичних даних для електроенергії: оператори можуть використовувати фактичні дані про викиди від виробника електроенергії за умов наявності прямого технічного зв'язку та надання відповідних доказів

Комбінування даних: дозволяється комбінувати фактичні дані про викиди на власному виробництві зі стандартними (за замовчуванням) значеннями для прекурсорів, якщо для останніх немає верифікованих даних

Джерело: Імплементативний регламент Комісії (ЄС) 2025/2547 від 10 грудня 2025 року про встановлення правил застосування Регламенту (ЄС) 2023/956 Європейського Парламенту та Ради щодо методів розрахунку викидів, вбудованих у товари. https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/2547/oj

2. Стандартні значення IP (ЄС) 2025/2621

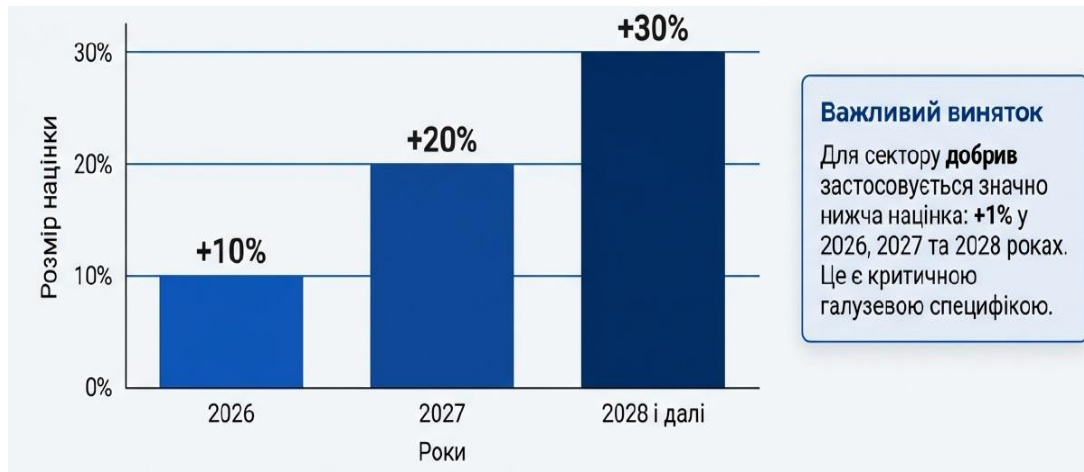
Сфера застосування. Стандартні значення (*default values*) використовуються, коли декларант не може визначати або верифікувати фактичні вбудовані викиди для товару чи його прекурсорів

База для розрахунку. Значення базуються на найнадійнішій доступній інформації, зазвичай на середній інтенсивності викидів у країні-виробнику

Механізм "Націнки" (*Mark-up*). Для стимулювання переходу на фактичні дані, стандартні значення включають спеціальну націнку, що враховує відхилення менш ефективних установок

Виняток для добрив. Для сектора добрив застосовується значно нижча націнка (1%) через специфіку виробництва

Мета націнки. Гарантувати екологічну цілеспрямованість СВМ, унеможливлюючи створення лазівок для уникнення відповідальності за викиди через використання стандартних значень

Еволюція надбавок (*mark-ups*):

- 2026 рік: *mark-up* встановлюється на рівні 10%.
- 2027 рік: *mark-up* встановлюється на рівні 20%.
- 2028 рік і надалі: *mark-up* зростає до 30%.

Джерело: Імплементативний регламент Комісії (ЄС) 2025/2621 від 16 грудня 2025 року про встановлення правил застосування Регламенту (ЄС) 2023/956 Європейського Парламенту та Ради щодо встановлення стандартних значень. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ:L_202502621

3. Коригування безкоштовних квот IP (ЄС) 2025/2620

- **CBAM Benchmark.** Статичне значення для кожного коду CN (Додаток 5), що базується на бенчмарках ETS, але адаптоване до рівня конкретних товарів.

- **CBAM Factor.** Динамічний мультиплікатор, що відповідає графіку поетапного скасування безкоштовних квот в ЄС.

Принцип еквівалентності: Коригування застосовується незалежно від країни походження, забезпечуючи рівні умови для внутрішнього виробництва та імпорту.

Мета коригування. Кількість сертифікатів CBAM, що підлягає здачі, зменшується, щоб відобразити рівень безкоштовних квот, які отримують виробники аналогічних товарів у ЄС.

Плавний перехід. Механізм забезпечує поступовий перехід від системи безкоштовних квот в EU ETS до повноцінного функціонування CBAM, вирівнюючи умови для імпортерів та виробників ЄС.

Два підходи до розрахунку. Коригування розраховується на основі фактичних даних про виробництво або на основі стандартних значень, залежно від методу декларування викидів

Ключові елементи розрахунку.

Фактор CBAM. Відсоток, що відображає поступове скасування безкоштовних квот.

Міжсекторальний коефіцієнт коригування (CSCF). Загальний коригувальний фактор в системі EU ETS.

Бенчмарк CBAM. Значення, аналогічне бенчмаркам продуктивності в EU ETS, встановлене для кожного товару.

Нульове коригування для електроенергії.

Для імпортованої електроенергії (CN 2716 00 00) коригування безкоштовного розподілу завжди дорівнює нулю.

Джерело: Імплементативний регламент Комісії (ЄС) 2025/2620 від 16 грудня 2025 року про встановлення правил застосування Регламенту (ЄС) 2023/956 щодо розрахунку коригування безкоштовних квот до кількості сертифікатів CBAM, що підлягають здачі. https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/2620/oj

4. Акредитація верифікаторів ДР (ЄС) 2025/2551

Джерело: Делегований регламент Комісії (ЄС) 2025/2551 від 20 листопада 2025 року, що доповнює Регламент (ЄС) 2023/956 щодо умов надання акредитації верифікаторам, контролю та нагляду за ними, а також взаємного визнання органів з акредитації.

https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2025/2551/oj

5. Принципи верифікації викидів ІР (ЄС) 2025/2546

Мета верифікації. Верифікатор надає висновок з "обґрунтованою надійністю" про те, що звіт про викиди оператора не містить суттєвих викривлень

Узгодженість з EU ETS. Процедури верифікації CBAM значною мірою базуються на існуючих правилах перевірки для EU ETS (Регламент 2018/2067)

Стратегічний аналіз та оцінка ризиків

Верифікація починається зі стратегічного аналізу діяльності установки та оцінки ризиків

План верифікації

На основі аналізу верифікатор складає детальний план перевірки

Візити на об'єкт

Включає фізичний або, за певних умов, віртуальний візит може бути скасовано при низькому ризику

Аналіз даних

Верифікатор перевіряє повноту, послідовність, прозорість та точність даних

За результатом перевірки верифікатор складає звіт ключового документа для підтвердження фактичних викидів.

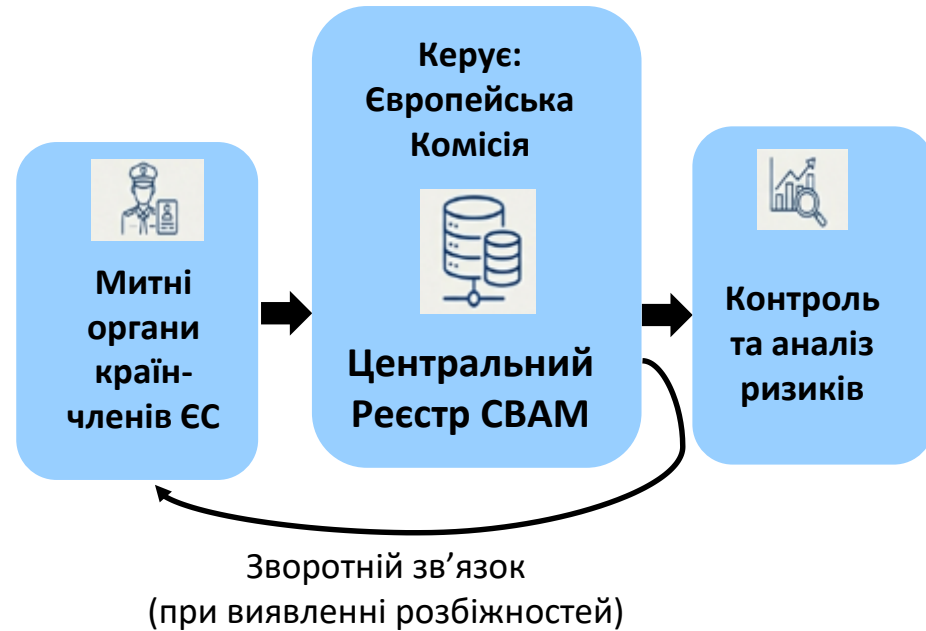
Обов'язкові елементи звіту:

- Об'єкт та обсяг верифікації
- Опис проведених процедур та висновків верифікатора
- Верифіковані дані про викиди (загальні, специфічні, прямі, непрямі)
- Інформація про виявлені викривлення або невідповідності

Комунікація з оператором: Верифікатор зобов'язаний інформувати оператора про всі виявлені невідповідності для їх можливого виправлення.

Джерело: Імплементативний регламент Комісії (ЄС) 2025/2546 від 10 грудня 2025 року про застосування принципів верифікації задекларованих вбудованих викидів відповідно до Регламенту (ЄС) 2023/956 Європейського Парламенту та Ради. https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2025/2546/oj

6. Комунікація з митними органами IP (ЄС) 2025/2619

- **Ідентифікація товарів СВМ.** Митні органи країн-членів ЄС відіграють ключову роль в ідентифікації товарів, що підпадають під дію СВМ під час їх імпорту
- **Перевірка статусу декларанта.** Митниця перевіряє, чи має імпортер (або його непрямий представник) статус "уповноваженого декларанта СВМ". Без цього статусу імпорт товарів СВМ неможливий.
- **Основа для звітності.** Ця інформація є базою для подальшої звітності та перевірки з боку уповноважених декларантів та Європейської Комісії

7. Розрахунок та публікація ціни сертифікатів IP (ЄС) 2025/2548

Як формується ціна сертифікатів CBAM

- **Прямий зв'язок з EU ETS.** Ціна сертифікатів CBAM тісно прив'язана до ринкової ціни квот на викиди у системі EU ETS
- **База для розрахунку.** Ціна розраховується як середньозважене за обсягом значення клірингових цін на всіх аукціонах з продажу квот EU ETS.
- **Валюта та округлення.** Ціна розраховується в євро та округлюється до двох знаків після коми (до найближчого centa).

Публікація та застосування ціни

- **Публікація цін.** Європейська Комісія розраховує та публікує офіційну ціну сертифікатів CBAM.
- **Централізований доступ.** Актуальна ціна стає доступною для уповноважених декларантів через їхні облікові записи в Реєстрі CBAM
- **Момент застосування ціни.** Опублікована ціна є фіксованою для всіх операцій з купівлі сертифікатів CBAM протягом наступного періоду (тижня або кварталу).
- **Процес прозорості.** Аукціонні платформи EU ETS зобов'язані надавати Комісії всю необхідну інформацію для розрахунку ціни відповідно до завершення кожного аукціону
- **Зберігання даних.** Комісія та аукціонні платформи зберігають всю інформацію, використану для розрахунку, протягом п'яти років для цілей моніторингу

Джерело: Імплементативний регламент Комісії (ЄС) 2025/2548 від 10 грудня 2025 року про встановлення правил застосування Регламенту (ЄС) 2023/956 Європейського Парламенту та Ради щодо розрахунку та публікації ціни сертифікатів CBAM.

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32025R2548>

8. Зміни до Реєстру СВAM IP (ЄС) 2025/2550

Оновлення функціоналу Реєстру СВAM

- **Делегування подання декларацій**

Введена можливість для уповноваженого декларанта СВAM делегувати технічне подання декларацій третім особам (наприклад, митному брокеру, консультанту)

- **Відповідальність залишається**

Навіть при делегуванні повну юридичну та фінансову відповідальність за вміст декларації та здачу сертифікатів несе уповноважений декларант СВAM

- **Реєстрація верифікаторів**

Функціонал Реєстру розширено для включення реєстрації та ведення обліку всіх акредитованих верифікаторів

- **Єдиний поріг за масою**

Запроваджено єдиний поріг, заснований на масі імпортованих товарів, для визначення обов'язкової звітності, а також інструменти для його моніторингу в Реєстрі

Джерело: Імплементативний регламент Комісії (ЄС) 2025/2550 від 10 грудня 2025 року про внесення змін та виправлень до Імплементативного регламенту (ЄС) 2024/3210 щодо Реєстру СВAM. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202502550

9. Статус авторизованого заявника СВМ IP (ЄС) 2025/2549

Спрощення процедури авторизації декларантів

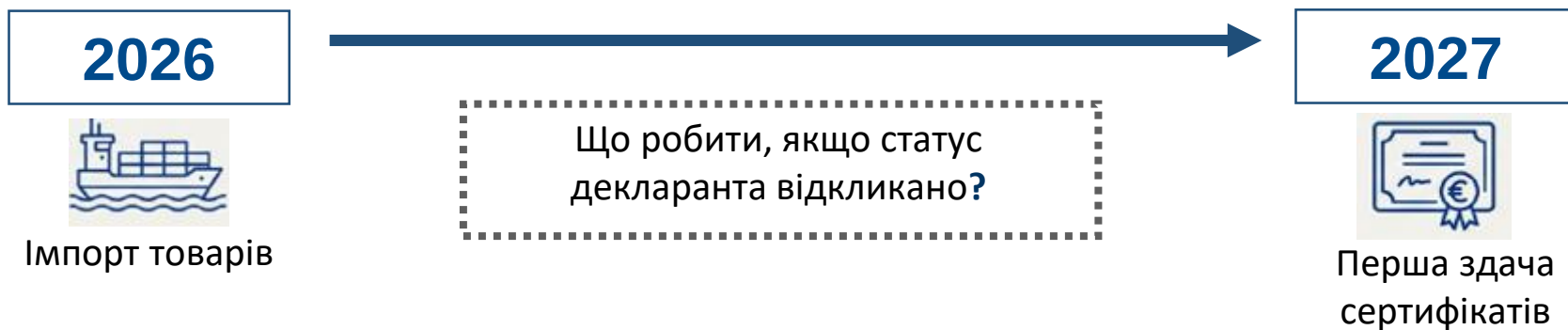
Мета змін. Поправки спрямовані на спрощення та оптимізацію процедури подання заявки та отримання статусу уповноваженого декларанта СВМ

Зменшення адміністративного навантаження. Процедури переглянуто з метою зменшення бюрократичного тягара для заявників.

Джерело: Імплементативний регламент Комісії (ЄС) 2025/2549 від 10 грудня 2025 року про внесення змін та виправлень до Регламенту (ЄС) 2025/486 щодо умов та процедур, пов'язаних зі статусом авторизованого заявника СВМ. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202502549

Особливості першого придбання сертифікатів CBAM та їх здачі

Особливості 2026 року: оскільки придбання сертифікатів CBAM розпочнеться лише з 2027 року, було розроблено альтернативні заходи

Альтернативний захід: регламент встановлює процедуру регулювання зобов'язань за 2026 рік у випадку, якщо статус декларанта буде відкликано до моменту першої здачі сертифікатів (у 2027 році).

Забезпечення виконання зобов'язань: це гарантує, що зобов'язання щодо імпорту, здійсненого у 2026 році, будуть виконані, навіть якщо компанія втратить статус уповноваженого декларанта

Посилення надійності системи: ці зміни посилюють CBAM, забезпечуючи чіткість правил та механізми нагляду з початку основного періоду.

Огляд початкових етапів основного періоду СВАМ

Ідентифікація товарів. Охоплення механізмом СВАМ визначається за 8-значними кодами **Комбінованої номенклатури (CN)**, повний перелік яких наведений у Додатку I до Регламенту (ЄС) 2023/956.

Спрощення для бізнесу. Для зменшення адміністративного навантаження запроваджено поріг *de minimis* – звільнення від зобов'язань, якщо загальна чиста маса ввезених товарів не перевищує **50 тонн** на одного імпортера за календарний рік.

Період	Етап / дія
01.01.2026	Старт основного режиму. Імпорт дозволено лише авторизованим декларантам СВАМ ; починається нарахування фінансових зобов'язань
I квартал 2026	Полегшена авторизація. Імпортери, які подадуть заявку до 31 березня 2026 р., можуть тимчасово продовжувати ввезення товарів до рішення Національного компетентного органу
Протягом 2026	Моніторинг та верифікація. Збір даних про фактичні вбудовані викиди та їх обов'язкова перевірка акредитованими верифікаторами
01.02.2027	Запуск продажу сертифікатів. Початок роботи Центральної платформи ЄС для придбання сертифікатів СВАМ
31.05.2027	Квартальний баланс. Декларант має забезпечити наявність на рахунку сертифікатів у кількості не менше 50% від вбудованих викидів з початку року.
30.09.2027	Перша щорічна декларація. Дедлайн подання звіту та остаточного повернення (анулювання) сертифікатів за весь 2026 рік

Дорожня карта для українських виробників з 2026 р.

- 1. Реєстрація в централізованому реєстрі CBAM:** виробникам (операторам установок) наполегливо рекомендується зареєструватися в Реєстрі CBAM через спеціальний Портал операторів (*Operators Portal*).
- 2. Розробка та впровадження Плану моніторингу:** для основного періоду оператори повинні мати офіційний План моніторингу, що описує методи збору даних про викиди на установці.
- 3. Моніторинг фактичних викидів (Actual Emissions):** з 2026 року використання фактичних даних є пріоритетним, оскільки це дозволяє українським виробникам використати свою конкурентну перевагу.
- 4. Забезпечення верифікації акредитованим верифікатором:** дані про фактичні викиди в щорічній декларації обов'язково мають бути перевірені акредитованим верифікатором.
- 5. Підготовка документації про ціну вуглецю, сплачену в Україні:** Україна має податок на викиди CO₂, і ці суми можуть бути вираховані із загальної суми зобов'язань CBAM у ЄС.
- 6. Ведення обліку та прозорість ланцюга постачання:** оператори повинні зберігати звіти про верифікацію та дані, використані для розрахунків, протягом 4 років після верифікації; у разі високого ризику обходу регулювання Комісія може вимагати додаткові докази місця та часу виробництва товарів.
- 7. Співпраця з імпортерами:** виробники повинні забезпечити передачу верифікованих даних своїм партнерам у ЄС (авторизованим декларантам) вчасно для подання першої щорічної декларації до 30 вересня 2027 року (за 2026 рік).

Наталя Драгнева
Експерт ТОВ "Біомаса-Карбон"

dragneva@secbiomass.com
<https://biomasscarbon.com.ua/>

Дякую за увагу!

